

UTREDNINGER OG NOTATER

Mandat fra kommunestyrene mars 2015

- Statusbeskrivelse av dagens situasjon
- Fordeler og ulemper i et 20 års perspektiv
 - 4 kommuner
 - En ny kommune

FELLESTREKK I RAPPORTENE:

Fordeler ny kommune:

- Større fagmiljøer
- Mer mangfold
- Mindre sårbare
- Mer effektiv utnyttelse av ressurser
- Kompetanse
- Lettere å rekruttere
- Nye muligheter

Ulemper ny kommune:

- Større avstander
- Mindre lokalkunnskap

1 BARNEHAGER

- Kravene til kommunene vil være de samme uavhengig av kommunens størrelse og struktur.
- Behovet for barnehageplasser vil være uavhengig av kommunestruktur.
- Viktig at det opprettholdes tilstrekkelig antall barnehageplasser lokalt.
- Barnehagesektoren trenger en faglig kompetent administrasjon.
- Viktig å ha en administrasjon som skiller mellom eier og myndighet – dette er en utfordring for alle kommuner.

2 SKOLE

Hovedutfordringer for fagområdet

- Systematisk kompetanseutvikling innen alle enheter
- Sikre tilstrekkelige ressurser, slik at tilpassa undervisning lar seg gjennomføre på en god måte
- Kunnskapsbasert praksis i alle ledd

KONKLUSJON

- Vi anbefaler at det dannes en ny kommune.
- Vår vurdering er at dette samlet sett vil gi en bedre skole.

3 PLEIE OG OMSORG

- Ny kommune - større mangfold og flere muligheter.
- Legger til grunn at tjenestene vil drives med utgangspunkt i dagens lokalisering.
- Utfordringer i ny kommune: tilhørighet og informasjonsflyt.
- Kritisk suksessfaktor: at det utvikles en ny strategi for utvikling av tjenestene.
- En ny storkommune må etablere ny organisering, felles innretning av omsorgstjenestene og tildelingskriterier.
- **Konklusjon: sammenslåing eller ikke - det må etableres forpliktende samarbeid for å skape robuste og gode tjenester.**

4 LOKALISERING AV ADMINISTRATIVE TJENESTER

- Faglig sett flere fordeler enn ulemper ved sammenslåing
- Viktig suksessfaktor: tilgjengelighet til tjenestene.
- Informasjon, kommunikasjon og tilgjengelighet kan bedres gjennom økt bruk av IKT.

4.1. TEKNISKE TJENESTER

Faglige fordeler av å sentralisere tjenestene:

- utvikle fagmiljøet
- bedre rekrutteringen
- redusere sårbarheten.

Ulemper:

- større avstand fra topp til bunn
- Lokalkunnskapen forsvinner
- En større organisasjon kan bli mindre fleksibel og mer byråkratisk.

4.2. LANDBRUK

- Landbrukskontoret i Lillehammerregionen og Landbrukskontoret i Midt-Gudbrandsdal ble interkommunale i 2004 og 2005
- Gevinstene ved stordrift er i stor grad blitt tatt ut i disse 10 årene
- Det har liten betydning for kontorene (på kort sikt) om kommunene fortsetter som i dag

Men:

- Arbeidsbesparende for kontorene å kunne forholde seg til kun en kommuneadministrasjon (å slippe dobbel/tredobbel saksbehandling)

4.3. KULTUR

- ❖ Flere fordeler enn ulemper ved å bli en stor kommune
- ❖ Bedre/mer effektiv drift og administrasjon
- ❖ Selve tjenesteytingen bør ikke sentraliseres, fordi:
Kultursektoren arbeider med møter mellom mennesker.
Det er viktig å treffe folk der de er.

4.4. HELSE OG SOSIAL

- Samfunnsutviklingen gjør det viktig å utnytte kompetansen riktig.
- I små enheter (små kommuner) er det vanskelig å ivareta behovet for både bredde- og spesialistkompetanse i tilstrekkelig grad – og det kan være vanskelig å rekruttere.
- I en stor kommune vil det forhåpentligvis bli: Mer effektiv ressursutnyttelse, mindre sårbarhet innen spesialiserte fagområder, lettere å rekruttere fagfolk, bedre mulighet for spesialisering og mer effektiv ressursutnyttelse – selv om tjenestene fortsatt ytes der folk bor

4.5. ØKONOMI, MERKANTIL, SENTRALADMINISTRASJONEN

- Personell med samme funksjoner bør slås sammen
- Samlokalisering av tjenester gir fordeler
- Enkelte funksjoner må følge rådmann og ordfører
- Resepsjon/serviceenhet i hvert kommunehus i alle fall de første årene
- Ambisjon: Serviceenheten gir hjelp og støtte når det gjelder kommunale og statlige digitale tjenester

4.6. KOMPETANSE OG REKRUTTERING

- Dette fagområdet et eksempel på hvor det er vanskelig å rekruttere fagfolk
- Brukere med mer sammensatte problemstillinger gjør behovet for tverrfaglighet i tjenestene større.
- Rehabiliteringstjenester foreslått overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunene forsterker dette behovet.
- Store enheter – mer kostnadseffektivt

5 KONSEKVENSER FOR ANSATTE

- Kommunesammenslåing er en virksomhetsoverdragelse – og vil være knyttet til gjeldende sentrale avtaler.
- Det er ikke avdekket store ulikheter mellom kommunene knyttet til personalpolitiske forhold.
- Harmoniseringer av arbeidsgiverpolitikk og lønns- og arbeidsvilkår vil allikevel være nødvendig - og tidkrevende.
- Kravet til omstilling i offentlig sektor gjelder uavhengig av kommunereform. Omstillingsarbeid vil alltid medføre både fordeler og ulemper for ansatte.

7 RETTIGHETER OG FORVALTNING I STATSALLMENNINGER

• Fjellstyre

Fjellogen fastsetter at det skal være fjellstyre i hver kommune. I kommuner med flere statsallmenninger fastsetter Statskog etter uttalelse fra kommunestyret antall fjellstyrer.

Antall og sammensetning av fjellstyre kan derfor bli endra ved kommunereform.

Rasjonaliseringsgevinst må vurderes mot tap av lokalkunnskap, engasjement og representasjon.

• Administrasjon

Fjellstyrene sin administrasjon er i dag plassert i hver kommune.

Plassering og antall administrasjoner kan endres ved kommunereform, men kan også gjøres uavhengig av dette.

13 KOMMUNEØKONOMI

- De fire kommunene relativt like på mange områder;
 - Alle har kommentert i sine økonomiplaner at de ser klare økonomiske utfordringer som må løses fremover.
 - Øyer har høyere lånegjeld enn landssnittet, Ringebu og Gausdal ca. som snittet, mens Lillehammer har svakere driftsresultat og lavere reserver enn de tre andre kommunene.
 - Alle kommunene har lavere skatteinntekter enn landssnittet.
 - Alle kommunene har innført eiendomsskatt i hele kommunen .
 - Alle kommunene har inntekter fra kraftsektoren.
- De ulikhetene som er synliggjort mellom kommunene er fordelt slik at det ikke er mulig å utpeke verken noen klar «vinner» eller «taper» ved en eventuell kommunesammenslåing.
- Endret inntektssystem fra 2017-2019 - ikke mulig å gi fasit.
- Det er ikke avdekket forhold som kan sies å være til hinder for en eventuell kommunesammenslåing.

15 POLITISK ORGANISERING OG LOKALDEMOKRATI

- Lokaldemokratiet kan fungere godt så vel i en kommune med over 40 000 innbyggere som i kommuner med 4000 – 7000
- Begge kommunestørrelser har både fordeler og ulemper mht lokaldemokrati
- Kommunestyret bør ha et medlemstall innenfor intervallet 47 – 63
- To modeller for å sette sammen det første kommunestyret i en ny kommune:
a: ekstraordinært valg eller b: velges av de gamle kommunestyrene
- Formannskapet bør ha 13 – 17 medlemmer
- Fagutvalg framfor komitémodell fra etableringen av en ny kommune
- Kommunedelsutvalg aktuelt, men først etter en konsolideringsperiode

14 INNSPARINGSPOTENSIALET

Kostrabasert analyse 1, kostnadsnivået pr innbygger i Lillehammer til politisk og administrativ ledelse og styring videreføres i ny kommune – beregnet årlig innsparingspotensial på ca. 22 mill. kroner.

Kostrabasert analyse 2, ny kommune bør ha kostnader som tilsvarende andre kommuner med omtrent samme størrelse (43.000 innbyggere) – beregnet årlig innsparingspotensial på ca. 17 mill. kroner.

Analyse basert på intervjuer og en mer detaljert gjennomgang av kommunenes organisering, godtgjørelsesreglement, lønnsnivåer mv – beregnet årlig innsparingspotensial på ca. 23 millioner.

Samlete kostnader til politisk og administrativ ledelse og styring i de fire kommunene er ca. 170 mill. kroner, dvs. at beregnet innsparingspotensial utgjør 10-15%.

Større og flere politiske utvalg, overgangsordninger mv. vil kunne spise opp deler av gevinsten.

8 SAMFERDSEL

- Ansvarsfordelingen den samme uansett ny kommune eller ikke når det gjelder kollektivtrafikk.
- Kollektivtilbudet avhengig av behovet for skoleskys, fylkeskommunens økonomi og kommunenes betalingsvillighet.
- Arbeidet med tospors jernbane og E6 vært noe preget av skippertak i kommunene.
- En større enhet vil lettere kunne følge opp arbeidet med Nasjonal Transportplan og påvirke i større grad.

9 AREALBRUK

Flere fordeler enn ulemper ved ny kommune:

- Samordnet bolig- areal og transportplanlegging innenfor samme bo- og arbeidsmarkedsregion.
- Større fagmiljøer, som gir høyere kompetanse, enklere å rekruttere og beholde fagkompetansen.
- Mulige ulemper kan være avstand til publikum, men dette vil være avhengig av hvordan den nye kommunen blir organisert.

11 INTERKOMMUNALT SAMARBEID

- Omfanget stort, og økende de siste årene.
- Det samarbeides i større grad om forvaltning og kjerneoppgaver.
- Mest samarbeid mellom Gausdal, Lillehammer og Øyer, men Ringebu er med gjennom helseregion Sør-Gudbrandsdal.
- Bruker mye ressurser på dette. Kost-/nytteverdi av samarbeid kontra sammenslåing?
- Behovet for interkommunalt samarbeid blir nok heller ikke borte ved færre og større kommuner.

12 BEFOLKNING, BO- OG ARBEIDSMARKED

- Ujevn vekst og til dels nedgang i folketall i området som omfattes av de fire kommunene
- Det skjer en sentralisering innad i området og innad i den enkelte kommune – befolkningsvekst og innpendling avtar med avstand til Lillehammer by
- Bare Lillehammer kommune har fødselsoverskudd. Det er innflyttingen (innvandring) som er hovedårsak til at nedgangen ikke er større.
- Med dagens utvikling vil området som helhet oppleve fallende omsorgsrater, med tilhørende finansielle og arbeidskraftsmessige utfordringer

16 NÆRINGSUTVIKLING

Samarbeid eller sammenslåing? Stiller spørsmål om kommunene klarer å ta nødvendige grep på tvers av dagens kommunegrenser.

Muligheter ved ny kommune:

- Næringsutviklingen kan gjøres mer strategisk for *hele næringssektorer*
- Næringsutviklingen kan gjøres mer trimmet for *større geografiske områder*
- Næringsutviklerne kan gjøres mer *kompetente* ved at de i større grad dedikeres bestemte næringssektorer
- Ved å samle ressurser, klare bedre å *markedsføre* regionen

18 LOKALKIRKELIG ARBEID

Fellesrådene har vurdert følgende tema i lys av en mulig kommunesammenslutning:

- Rådsstruktur
- Menighetsliv
- Stab/ organisering
- Lokalisering/ tilgjengelighet
- Ansatte
- Gravferd
- Økonomi

